T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO **:** 2025/203
KARAR NO **:** 2025/394
KARAR TR **:** 16/06/2025

ÖZET: 2918 sayılı Kanun'un 48/5. maddesi uyarınca verilen idari para cezası ve 6 ay süreyle sürücü belgesinin geri alınmasına ilişkin idari yaptırım kararının iptal edilmesi istemiyle açılan davanın, aynı Kanun'da yapılan değişiklikler uyarınca, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu kapsamında ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı **:** G. B.
Vekili **:** Av. M. U.
Davalı **:** Ankara Trafik Tescil Denetleme Şube Müdürlüğü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı, alkollü araç kullandığı gerekçesiyle hakkında idari yaptırım uygulandığını, yapılan kontrolde 0,33 promil alkollü olduğu tespit edildiği halde hastanede yapılan ölçümde 0,24 promil tespit edildiğini, ölçümün hatalı olduğunu belirterek, idari para cezasının ve sürücü belgesinin geri alınmasına ilişkin işlemlerin iptali istemiyle adli yargı yerine başvurmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Ankara 10. Sulh Ceza Hakimliği 03/01/2025 tarih ve D.İş No:2024/7390 sayılı kararı** ile, talep konusunun idari yargının görev alanına girdiği gerekçesiyle, başvurunun usulden reddine karar vermiş ve bu karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir. Görevsizlik kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...İtiraz eden dilekçesinde 07.09.2024 tarih ve MB-45521805 numaralı sürücü belgesi geri alma tutanağının ve trafik idari para cezasının kaldırılarak ehliyetinin iadesini talep edilmiştir.

Benzer uyuşmazlığa ilişkin Yargıtay 7. Ceza Dairesinin 2022/4507 esas ve 2022/13604 karar sayılı kararında;

" (..)bahisle aday sürücü belgesinin iptaline dair Ankara Trajik Denetleme Büro Amirliği tarafından tanzim olunan tutanağın ve 1339 TL idari para cezasının iptaline yönelik olarak yapılan başvuruyu inceleme görevinin Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 26/10/2020 tarih. 2020/579 Esas - 2020/597 Karar sayılı ilamında belirtildiği şekli ile idari yargıya ait olması nedeni ile yapılan başvurunun 5326 sayılı Kanunun 28/1-b maddesi uyarınca görev yönünden reddine karar verilmesi" şeklinde belirtildiği.

Somut olay ve talep kapsamı ile yüksek mahkeme kararı birlikte değerlendirildiğinde, 2918 sayılı Yasanın Ek 17/3 maddesi uyarınca düzenlenen "sürücü belgesinin iptali" idari yaptırımına karşı yapılacak başvuruyu inceleme görevi 5326 sayılı Kabahatler Kanunun 3, 19 ve 27. maddeleri gereği idare mahkemelerinin görevi dahilinde olup, sulh ceza hakimliklerinin görevi içerisinde bulunmadığı anlaşıldığından itirazın reddine dair aşağıdaki şekilde karar vermek gerekmiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden xAZ45Pi - Nvb5Cnw - 9Y2G9ZU - oACdkk= ile erişebilirsin

KARAR : Yukarıda açıklanan gerekçelerle,

1-Talep hakkında 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 28/1 -b maddesi gereğince Hakimliğimizin GÖREVSİZLİĞİ ile talebin REDDİNE, ..."

3. Davacı vekili, bunun üzerine; Ankara Trafik Denetleme Şube Müdürlüğünce yapılan denetim sırasında, 0,33 promil alkollü olarak araç kullandığından bahisle, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48/5. maddesi uyarınca müvekkili hakkında düzenlenen 07/09/2024 tarihli ve MB-45521805 sayılı 6.439 TL tutarındaki Trafik İdari Para Cezası, 20 ceza puanı ve 6 ay süreyle sürücü belgesinin geri alınmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **Ankara 11. İdare Mahkemesi 25/02/2025 tarih ve E.2025/161 sayılı kararı** ile, 2918 ve 5326 sayılı Kanunların ilgili maddelerine ve benzer konulara ilişkin Uyuşmazlık Mahkemesinin görüşlerine yer verdikten sonra, idari para cezası ve sürücü belgesine el konulmasına ilişkin işlemlere karşı açılan davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, mahkemelerinin görevli olmadığına, görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Dava dosyasının incelenmesinden; davacı tarafından, alkollü olarak araç kullandığından bahisle sürücü belgesinin 6 ay süreyle geri alınmasına ilişkin AA/0450050 seri numaralı sürücü belgesi geri alma tutanağının ve 6.439,00-TL idari para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin 07.09.2024 tarih ve MB-45521805 sayılı tutanağın iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Olayda, bakılan davaya ait uyuşmazlığın ilk olarak Ankara 10. Sulh Ceza Hakimliği'nin E:2024/7390 D.İş sayılı dosyasında kayden işlem görmeye başladığı, açılan davada Ankara 10. Sulh Ceza Hakimliği'nin 03.01.2025 tarih ve E:2024/7390 D.İş sayılı kararıyla; davanın yargı yolu bakımından reddedilerek, davada idari yargının görevli olduğuna hükmedildiği görülmüştür.

Bu durumda, öngörülen trafik para cezaları ile sürücü belgesine geçici süreyle el konulmasına ilişkin işlemin 5326 sayılı Kanun'un 16'ncı maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 12.07.2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20'nci maddesiyle 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 112'nci maddesinde yapılan değişiklik ile maddenin yeniden düzenlendiği ve bu karara karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği gibi idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye de yer verilmediği anlaşılmakta olup, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3'üncü maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanması nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezaları ve sürücü belgesini geçici süreyle geri alma işlemine karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27'nci maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Nitekim; benzer bir uyuşmazlığa ilişkin olarak Uyuşmazlık Mahkemesince verilen 07.01.2025 tarih ve E:2024/549, K:2025/33 sayılı karar da bu yöndedir..."

5. Ankara 11. İdare Mahkemesince 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden xAZ45Pi - Nvb5Cnw - 9Y2G9ZU - oACdkk= ile erişebilirsin

III. İLGİLİ HUKUK

6. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun *"Genel kanun niteliği"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

> *"(Değişik: 6/12/2006-5560/31 md.)*
> *(1) Bu Kanunun;*
> *a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,*
> *b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,*
> *uygulanır."*

7. 5326 sayılı Kanun'un *"Yaptırım türleri"* başlıklı 16. maddesi şöyledir:

> *"(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.*
> *(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir."*

8. 5326 sayılı Kanun'un *"Saklı tutulan hükümler"* başlıklı 19. maddesi şöyledir:

> *"(1) Diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için;*
> *a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,*
> *b) İşyerinin kapatılması,*
> *c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,*
> *d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,*
> *gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklıdır"*

9. 5326 sayılı Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin 1. ve 8. fıkraları şöyledir:

> *"(1) İdarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idarî yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî yaptırım kararı kesinleşir.*
> *(8) (Ek: 6/12/2006-5560/34 md.) İdarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idarî yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idarî yargı merciinde görülür ."*

10. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun *"Alkol, uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin etkisi altında araç sürme yasağı:"* başlıklı 48. maddesinin beşinci ve onikinci fıkraları şöyledir:

> *"(Değişik: 24/5/2013 - 6487/19 md.)...*
> *Yapılan tespit sonucunda 0.50 promilin üzerinde alkollü olarak araç kullandığı tespit edilen sürücüler hakkında, fiili bir suç oluştursa bile,700 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi altı ay süreyle geri alınır. Hususi otomobil dışındaki araçları alkollü olarak kullanan sürücüler bakımından promil alt sınırı 0.21 olarak uygulanır. Alkollü olarak araç kullanma nedeniyle sürücü belgesi geri alınan kişiye, son ihlalin*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden xAZ45Pi - Nvb5Cnw - 9Y2G9ZU - oACdkk= ile erişebilirsin

gerçekleştiği tarihten itibaren geriye doğru beş yıl içinde; ikinci defasında 877 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri iki yıl süreyle, üç veya üçten fazlasında ise,1.407 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri her seferinde beşer yıl süreyle geri alınır. Sürücü belgelerinin herhangi bir nedenle geçici olarak geri alınmış olması halinde belirtilen süreler, geçici alma süresinin bitiminde başlar.

...

Sürücü belgelerinin geçici geri alma işlemleri bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevliler tarafından yapılır."

11. 2918 sayılı Kanun'un *"Sürücü belgelerinin geri alınmasında ve iptalinde yetki"* başlıklı 112. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 12/7/2013-6495/20 md.)

Bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevlilerin ve trafik tescil kuruluşlarının yetkilendirildiği hâller hariç olmak üzere, sürücü belgelerinin geri alınmasına ve iptaline sulh ceza mahkemeleri karar verir.

Bu Kanunun 51 inci maddesinin ihlali ve 118 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı "100 ceza puanını doldurmak" eylemi nedeniyle sürücü belgelerinin geri alınmasına yine bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevliler yetkilidir.

Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması veya iptaline dair verilen kesinleşmiş mahkeme kararı örnekleri, sürücülerin sicillerine işlenmek üzere mahkemelerce ilgili trafik birimlerine gönderilir.

Bu Kanuna göre görülen davalar, diğer kanunlara göre görülen davalarla birleştirilemez.

Askeri araçları süren kişiler ile asker kişilerin bu Kanunda yazılı suçlarla ilgili davalarına da bu mahkemelerde bakılır.

Askeri görev ve hizmetlerin yürütülmesi sırasında askeri araç sürücülerinin asker kişilere karşı işledikleri trafik kazalarıyla ilgili suçlarda 25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu hükümleri saklıdır."

12. 2918 sayılı Kanun'un *"Aday sürücülük"* başlıklı Ek 17. maddesi şöyledir:

"(Ek: 12/7/2013-6495/22 md.) İlk defa sürücü belgesi alanlar en az bir yıl süre ile aday sürücü olarak kabul edilirler.

Aday sürücülüğün süresi, aday sürücülerin sürücü belgelerinin iptal edilme ve yeniden sürücü belgesi alma şartları ile diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Aday sürücülerle ilgili olarak yönetmelikte belirtilen iptal edilme şartlarının oluşması hâlinde, bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevliler tarafından sürücü belgeleri iptal edilir."

13. 17/04/2015 tarihli ve 29329 sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanan Karayolları Trafik Yönetmeliğinin *"Aday sürücülük"* başlıklı Ek 3. maddesi şöyledir:

"(Ek:RG-17/4/2015-29329) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren ilk defa sürücü belgesi alanlar ile herhangi bir sebeple sürücü belgesi iptal edilmiş olup da yeniden sürücü belgesi alanlar, belgenin alındığı tarihten itibaren iki yıl süreyle aday sürücü olarak kabul edilir.

Aday sürücülük süresi içerisinde 2918 sayılı Kanunun;

a) 47 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin üç kez ihlal edilmesi,

b) 48 inci veya 118 inci maddelerine istinaden sürücü belgelerinin geri alınması,

c) 51 inci maddesinin üç kez ihlal edilmesi,

ç) 53 üncü maddesinin ikinci fıkrasının üç kez ihlal edilmesi,

d) 74 üncü maddesinin üç kez ihlal edilmesi,

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden xAZ45Pi - Nvb5Cnw - 9Y2G9ZU - oACdkk= ile erişebilirsin

e) Koruyucu tertibatın kullanılması ile ilgili 78 inci maddesinin üç kez ihlal edilmesi hallerinden herhangi birinin gerçekleşmesi veya araç cinsine bakılmaksızın 0,20 promilin üzerinde alkollü olarak araç kullanıldığının tespit edilmesi veya toplam 75 ceza puanının aşılması durumunda sürücü belgesi trafik görevlilerince iptal edilir.

Belgesi iptal edilenlerin tekrar sürücü belgesi alabilmeleri için; sürücü kurslarına devam etmeleri ve yapılan sınavlarda başarılı olarak motorlu taşıt sürücüsü sertifikası almaları gerekir. Bu kişilerin sürücü kurslarında eğitime başlayabilmeleri için tabi tutulacakları psiko-teknik değerlendirme ve psikiyatri uzmanı muayenesi sonucunda sürücülüğe engel hali bulunmadığını gösterir belgenin sürücü kursuna ibrazı ve varsa iptal nedenlerinde yer alan geri alma süreleri kadar zamanın geçmiş olması zorunludur."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

14. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 16/06/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası sureti ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

15. Raportör-Hâkim Gülay DOĞAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

16. Dava, davacının Ankara Trafik Denetleme Şube Müdürlüğünce yapılan denetim sırasında, 0,33 promil alkollü olarak araç kullandığından bahisle, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48/5. maddesi uyarınca hakkında düzenlenen 07/09/2024 tarihli ve MB-45521805 sayılı 6.439 TL tutarındaki Trafik İdari Para Cezası, 20 ceza puanı ve 6 ay süreyle sürücü belgesinin geri alınmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmış olup, davacının aday sürücü belgesinin iptaline de karar verildiği halde bu işlemin iptali için bir dava açılmadığı anlaşılmıştır.

17. İncelenen uyuşmazlıkta, trafik idari para cezalarının bir idari yaptırım olduğu hususunda tartışma bulunmadığı, sürücü belgesinin geçici süreyle geri almasının ise 5326 sayılı Kanun'un 19. maddesinde belirtilen ve saklı tutulan idari yaptırımlardan biri olduğu, bununla birlikte, 2918 sayılı Kanun'da yapılan değişikliklerin, 5326 sayılı Kanun'a uygun değişiklik olduğunun kabulüyle, geçici süreli ehliyetin geri alınması idari yaptırımının görüm ve çözümünde 5326 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması, dolayısıyla da adli yargı yerinin görevli olması gerektiği anlaşılmaktadır.

18. Bu durumda, idari yargının görev alanına girmeyen her iki idari yaptırım yönünden 5326 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması gerektiğinden, aynı Kanun'un 27.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden xAZ45Pi - Nvb5Cnw - 9Y2G9ZU - oACdkk= ile erişebilirsin

maddesinin sekizinci fıkrasının uygulama alanı bulunmadığından 2918 sayılı Kanun ile 5326 sayılı Kanun'un 3. ve 16. maddeleri uyarınca davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Ankara 11. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Ankara 10. Sulh Ceza Hakimliğinin 03/01/2025 tarih ve D.İş No:2024/7390 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara 11. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Ankara 10. Sulh Ceza Hakimliğinin 03/01/2025 tarih ve D.İş No:2024/7390 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

16/06/2025 tarihinde, Üyeler Nilgün TAŞ ve Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden xAZ45Pi - Nvb5Cnw - 9Y2G9ZU - oACdkk= ile erişebilirsin

KARŞI OY

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun dava konusu uyuşmazlık ile ilgili hükümleri bir bütün halinde değerlendirildiğinde, bir idari işlem olan sürücü belgesinin geri alınmasına ilişkin işlemlerden doğan uyuşmazlıklarda görevli mahkemelerin idari yargı mercii olduğu tartışmasız olup, 5326 sayılı Kanun'un 27/8. maddesinde yer alan *"idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde, idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının bu işlemin iptal talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği"* düzenlemesi uyarınca da dava konusu işlemlerden doğan uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu sonucuna ulaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyoruz.

Üye
Nilgün TAŞ

Üye
Ahmet ARSLAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden xAZ45Pi - Nvb5Cnw - 9Y2G9ZU - oACdkk= ile erişebilirsin